

Világ proletárjai egyesüljete!

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHARMEGYEI PÁRTBIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XI. EVFOLYAM, 251. SZAM.

ARA 50 FILLER

SZERDA, 1954 OKTOBER 20.

**Éljen népünk
harcban és országépítésben
kipróbált vezetője,
a magyar munkásosztály!**

Debrecen dolgozói élni tudtak a szabadsággal!

Díszünnepe a felszabadulás tizedik évfordulója alkalmából a Központi Kultúrotthonban

Hősöket jöttünk ünnepelni. Lenin és Sztálin népét, Vorosilov, Tolbucsin, Malinovszkij szabadságot osztó katonáit. Tíz éve hullt le kezünkről a bilincs, tíz éve takarodtak el Debrecen falai elől az utolsó fasiszta csapatok. 1944. október 19-ike valóban emberi méltóságunk és felszabadulásunk regvart születésnapjává vált.

Az Arany Bika nagytermében most minden ezt sugározza, erről beszél. Az emelvény körül piros, nemzetiszín zászlók, hátterben a béke kek színet jelképező mezőben: szovjet katona.

A széksorokban lassan gyülekeznek és helyet foglalnak Debrecen és a környékbeli részek legjobb dolgozói. Jön Labancz András, a Munka Vöröszászoló Rendel. kitüntetett építőmunkás, Boros Jozsefne nyolcgépes szövő, Péter János református püspök, a Béke Világtanács tagja, Mentes János Debrecen első kommunista polgármestere, továbbá a város politikai, társadalmi és kulturális életének vezetői, élenjáró géppallosági és termelőszövetkezeti tagok, egyénileg dolgozó parasztek.

Röviddel 7 óra után felvonulnak az emelvényre az elnökség tagjai is. Az elnökség sorában foglal helyet Szabó István altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a Központi Vezetőség tagja, Barcz Gyula elvtárs, a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság első titkára, Baranyai György elvtárs, a városi pártbizottság titkára, Tatár Kiss Lajos elvtárs, a megyei tanács elnöke, Balogh Endre elvtárs, a városi tanács elnöke, Kádár László elvtárs, egyetemi tanár, a Kossuth Lajos Tudományegyetem rektora, Mester Sándor elvtárs, a Hajdú-Bihar megyei belügyminisztériumi főosztály vezetője, Zsiros Lajos elvtárs, a DISZ városi bizottságának titkára, Kovács Imre elvtárs, ezredes, Vég Pálné elvtársnő, az MNSZ városi titkára, Borsodi János, a MÁV debreceni igazgatóságának vezetője, Murvai András országgyűlési képviselő, büntetőügyi sztahanovista, Császár Jánosné többszörösen kitüntetett dohánygyári sztahanovista, Bencsik István elvtárs, a debreceni Mezőgazdasági Akadémia igazgatója, a Hazafias Népfront debreceni bizottságának elnöke, Búza Béla debreceni közép-paraszt, Nagy Ferenc általános iskolai igazgató, Papp Sándor elvtárs, országgyűlési képviselő, ruhagyári sztahanovista. Helyet foglal a díszelöltség tagjai sorában Sz. I. Rogov elvtárs, a Szovjetunió debreceni konzulja is.

Felhangzik a magyar és szovjet himnusz, majd Baranyai György elvtárs rövid megnyitása után Szabó István elvtárs, altábornagy, honvédelmi miniszterhelyettes, a Központi Vezetőség tagja lép az emelvényre, s tartja meg ünnepi beszédét.

Szabó István altábornagy elvtárs beszéde

A Magyar Dolgozók Pártja, Központi Vezetősége forró üdvözlését küldi Debrecen város népének, a fasiszta elnyomás alóli felszabadulásának tizedik évfordulója alkalmából. További sok sikert kíván a szocializmus építéséhez, és Debrecen város felvirágoztatásához.

Debrecen város felszabadításával szerettet szülővárosunk szabadult fel, ahol nagyapáink s apáink évszázadokon keresztül folytatták a harcot a szabadságért, a függetlenségért, hogy emberékké és szabaddá válhassunk.

Debrecen felszabadulásával hazánk egyik legnagyobb és legszebb városa lett szabad. Az a város, amely dicső helyet foglalt el nemzetünk szabadságharcainak történetében.

Hazánk dolgozó népe a felszabadításban harcait, ohaját és akaratát látja megtestesülni: ezt a szovjet nép legjobb fiainak vére pecsételte meg. Azért áldozták életüket Debrecen felszabadításának dicső csatájában, hogy megszűntessék az évszázados elnyomást, hogy szabad nemzeté válhassunk.

A szovjet nép hősei, a magyar nép hősei is, akik bevették nevüket a magyar történelem lapjaira, s minél messzibb távlatból fogjuk nézni felszabadulásunkat, annál ragyogóbban fog tűndökölni emléküik egész nemzetünk előtt.

Ez az alapja a mindjobban mélyülő barátságunknak és szövetségünknek, mert tudjuk, hogy szabad életünk építését nekik köszönhetjük.

A felszabadító Szovjetunióval népünk minden harcához segítők-

AZ ünnepi nagygyűlés elnöksége.

re, önzetlen támogatóra és hű barátára talált. Nemzetünket kisegítette az évszázados elszigeteltségből, s ma büszkén vállalhatjuk, hogyha kis nemzet is vagyunk, de a felszabadult népek ezermillió nagy családjába tartozunk. Ez nekünk óriási biztonszágot és erőt ad boldog szocialista jövőnk építéséhez.

Ezért a mai napon, városunk felszabadításának tizedik évfordulója alkalmával, Debrecen város egész népe nevében hálánkat és köszönetünket fejezzük ki felszabadítóknak, példaképünknek, állandó segítőknek, a kommunizmust építő dicső szovjet népek és annak édes gyermekeinek, a Szovjet Hadseregnek, valamint a világ szabadság- és békekemőzgalmai nagy zászlóvivőjének, a Szovjetunió Kommunista Pártjának. (Taps.)

Már a felszabadulás első napjaiban megalakult Debrecenben a legális Kommunista Párt, melynek forradalmi magvát képezték az addig illegálisba kényszerített kommunisták. A munkások, parasztek és a legöntudatosabb értelmiségiek ezrei döngötték a párt kapuját, és kérték a pártba való felvételüket.

Előttünk állt a feladat, hogy a fasiszták által kirabolat és rombadöntött várost talpra állítsuk.

December 6-án a magyar kommunisták kezdeményezésére megalakult a debreceni Nemzeti Bizottság, melynek igen nagy történelmi szerep jutott hazánk demokratikus fejlődésében, valamint az Ideiglenes Nemzetgyűlés megszervezésében.

A Nemzeti Bizottság volt elnöke, barátunk és harcostársunk, dr. Juhász Nagy Sándor az alábbi ülésen többek között ezeket mondotta:

"A Nemzeti Bizottság alapvető célja, biztosítani a magyar állam továbbfejlődésének életfeltételeit. Ugy értem, hogy ezek a gondolatok nem mentek át eléggé a köztudatba.

Debrecen város kötelessége, hogy beelkéltsa az országot,

Ezzel a debreceni gondolattal fel a munkára!"

Debrecen népe megmozdult, hogy eltakarítsa a romokat, azzal a rendszerrel együtt, amely házákat a sir szélére taszította.

December 21-én városunk ideiglenesen az ország fővárosa lett. Ide gyülekeztek az ország felszabadított területeiről, a nép által megválasztott képviselők, de nemcsak a felszabadított területekről jöttek, hanem az ország azon részeiből is, amely még a fasiszta iga alatt nyögött.

Az Ideiglenes Nemzetgyűlés vitáiban már félreérthetetlenül kifordulódott a különböző politikai pártok állásfoglalása. Amíg a Magyar Kommunista Párt világos, céltudatos programot adott a legszélesebb nemzeti erők összefogására a fasiszta ellen, a demokratikus fejlődésért, addig a többi pártok még célkitűzéseiket sem tudták meghatározni. Az a nézet alakult ki — jogosan — az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagjainak többségében, valamint a hallgatóságban, hogy a polgári pártok azt sem tudják, hogy mit akarnak.

A kommunisták a marxizmus-leninizmus eszméjével felfegyverezve öntudatosan és céltudatosan vezették és vezetik népünket ezer és ezer harcon át a békés boldog szocializmus felé. Hiába mondták: ellenségeink és a kishitűek, hogy nem tudunk jó forrintot teremteni amerikai kölcsön nélkül. Nem kellett amerikai kölcsön és lett jó forint!

Hiába harsogták a régi rendhívei és ügynökei, hogy sok ev-tized kell, míg az országot romjaiból felépítjük. Három év alatt ezt a feladatot is megoldottuk, mert biztunk saját népünk erejében.

Mi tudtuk, hogy milyen nagy erőt jelent a munkás-paraszt szövetség, melyhez szorosan csatlakozik a nép ügyét magáévá tevő értelmiség. Ezért valósítjuk meg becsülettel az ötéves terv kitűzött feladatait. Sőt igerhetjük ba-

rátunk és ellenségnek, erős akaratúnak és kishitűnek egyaránt, hogy továbbra is még nagyobb feladatokat vállalva becsülettel fogunk helytállni és még bátrabban, következetesebben fogunk támaszkodni minden becsületes, hazáját szerető emberre.

Igaz, vannak olyanok, akik azt mondják, hogy hibákat is követünk el. Igazuk van! De csak akkor és annyiban, ha segíteni akarják kijavítani hibáinkat.

Ha a hibákat azért emlegetik úton-útfélen, hogy gyöngítsék dolgozó népünk gazdasági erejét, és hatalmát, akkor azzal követünk el még nagyobb hibát, ha az ilyen ellenséges elemeket hagyjuk elszemtelenedni. Ilyen esetben igen hasznos, ha eszbe juttatjuk ezeknek, hogy a mi hazánkban a hatalom a dolgozó nép kezében van.

Népünk büszke öntudattal tekinthet vissza az elmúlt tíz évre. Nemcsak hogy felépítettük az országot romjaiból, hanem elmondhatjuk, hogy új országot építettünk.

Tíz éve alatt Debrecen is soha nem látott nagy fejlődésen ment keresztül. Új üzemeket, gyárakat építettünk. A debreceniek közül ki ne lenne büszke arra, hogy Gördülőcsapágygyár, Ruhagyár, Penicillingyár és több más üzem épült. Ezek az üzemek nemcsak hazánkba, hanem sok más országba is elviszik a debreceni gyarak jó hírét.

A Keleti Főcsatorna építése nagy területek öntözését teszi lehetővé máris. Hortobágyon és Hajdú-Bihar megye más területein a rizstermelés kontoly méretekben folyik. Az ősi aszályos területeket gazdag termőföldekké változtatjuk.

A parasztság termelési kedve fellendült. A tástermelő földeket megművelte. Az őstermelői felhozatal a piacokra megnövekedett. A kormány komoly segítséget adott a mezőgazdaságnak szakemberekben és mezőgazdasági gépekben egyaránt. Több szük-

(Folytatás a 2. oldalon)

Kiemelkedő teljesítményekkel köszöntötték a felszabadulás napját az üzemek dolgozói

Október 19-én zászlódíszebe öltözött a város. Az üzemek homlokzatára is zászlók és feliratok kerültek. Ezen az ünnepi napon még lelkesebben végezték munkájukat a debreceni üzemek munkásai. Fűtötték őket az a mély szeretet, amelyet a szovjet nép, a Szovjetunió iránt éreznek. Hogyan bizonyíthatnák ezt a szeretetet legjobban a debreceni munkások, ha nem azzal, hogy külföldön ezen a napon fokozzák teljesítményüket, és tudásuk legjavát adják.

S a dátumhoz méltóan dolgozók üzemünk munkásai.

Jároműjavító Vállalat

Vidam zeneszó köszöntötte a Jároműjavító Vállalat dolgozóit városunk felszabadulásának 10. évfordulóján. Az üzem dolgozói nagy lelkesedéssel fogták a munkához. Ezt a napot ők is, mint a város valamennyi dolgozója jobb munkával, magasabb eredmények elérésével ünnepelték. Már az első négy órában a „felszabadulási műszak” tiszteletére tett vállalások teljesítéséről adtak számot. A kovácsműhelyben Komlósi Gyula brigádja tervén felül 100 darab kenőcsavart, Tassi János brigádja pedig 100 darab forgócsapot készített el.

A IX. osztály dolgozói október 19-én reggel ünnepi röpgyűlésen beszéltek meg a napi feladatokat. Egyöntetűen elhatározták, hogy a felszabadulási nap tiszteletére vállalt 12.600 forintos feladati munkákat legkésőbb délre befejezik. Ugy is cselekedtek. Eleget tettek ígéreteknek. A sikerhez nagyban hozzájárult Ujvárosi Sándor és Szöllősi András brigádja, akik október 19-én jóval túlszárnyalták eddigi eredményüket.

Jó munkájukkal bizonyították be szeretetüket és hálájukat a felszabadító Vörösi Hadsereg iránt Hüse István és Nagy János üzemlakosok is. Tervén felül egy kerék esztérgagép átalakítását vállalták s a tegnapi örömmel jelentették: eleget tettek vállalásuknak.

A Jároműjavító Vállalat dolgozói egyöntetűen küzdöttek azért, hogy a város felszabadulásának tiszteletére tett 30 ezer forintos felajánlásuknak becsülettel eleget tegyenek.

Hajlított Bütörgyár

A debreceni Hajlított Bütörgyárban is kimagasló eredmények születtek október 19-én.

Murvai András kétszeres sztahanovista csizolós, országgyűlési képviselő is munkája legjavát adta a „felszabadulási műszak”ban Szombaton és hétfőn felszabadulásunk előestéjén neve mellett sok más bütörgyári munkással együtt 264 százalékot írtak. Múrcsai András október 19-én ismét bebizonyította, hogy jogga képviseli a sztahanovista címet, hogy méltón országgyűlési képviselő, mert mindenkinek példát mutatva tegnap 331 százalékot teljesített.

Ruhagyár

Zászlódíszt öltött október 19-én városunk legnagyobb könnyűipari üze me, a debreceni Ruhagyár is. A műszak megkezdése előtt ünnepi röpgyűlésen méltatták a nap jelentőségét. Itt ezeken a röpgyűléseken fogadták meg, hogy ezen a napon még jobban helytálljanak a munka frontján. S valóban helytálltak, mert a felszabadulási napon soha nem látott eredmények születtek. A II. szekció szalagban Takács József főművezető irányítása mellett már az első két órában az előirányzott 19 ruhával szemben 22 ruhát készítettek el, s ezzel 115 százalékra teljesítették azt is „megtörtötték”, amit legjobban bizonyít az, hogy a napi előirányzott 77 ruha helyett 90-et gyártottak.

A IV. szekcióban még ennél is szebb eredményekről számoltak be. Papp Sándor főművezető örömmel jelentette, hogy az előirányzott 200 ruha helyett 240-et adtak ezen a napon népgazdaságunknak.

A Ruhagyár dolgozóit a felszabadulási műszakban elért kiváló eredményekért a Pacsirta utcai általános iskola úttörői virágcsokorral és rövid kulturműsorral köszöntötték.

Textilgyár

A textilgyáriak sem maradtak le. Hogyan maradna le Boros Józsefné és Matika Anna 8 gépes szövőnő, amikor az üzemben elsők közt tüzték mellükre kiváló munkájuk jutalmául az elmulasztás és sztahanovista jelvényt. S e két kiváló szövőnő még 1949-ben megfogadta, hogy éveken keresztül élen jár a termelésben, s példát mutat. Ma büszké lehetnek, mert fogadásukat valóra váltották. Hónapokon és éveken keresztül 150—155 százalékot teljesítettek. S tegnap sem maradtak le. Mindkettőjük 160 százalékos teljesítménnyel ünnepelték felszabadulásunk napját.

De ne csak ők, hanem a többiek is kitétek magukért, s ezt legjobban bizonyítja az, hogy ma 38 sztahanovistával büszkékedhet a gyár. Köztük Fésis Lajosnéval, aki 130 százalékot teljesített október 19-én. Nyitrai Mária 3 gépes szövőnő 160, Nagy Józsefné szövőnő 160, Szigligeti Jánosné sztahanovista 126 százalékos teljesítménnyel méltón ünnepelte meg családjának, s egyben Debrecen lakosságának szabad, független és boldog életét.

A textilgyári munkások is büszkén mondhatják, hogy október 19-én kimagasló eredményekkel ünnepeltek.

(Tarka J. — Kovács M.)

A tiszacsegei Kossuth tsz 5 holddal túlteljesítette őszi búzavetési tervét

Az utóbbi néhány napon az idő egészen felmelegedett. A jó időt a tsz-ek, egyéni parasztok és géppallosok kihasználták az őszi vetésre. A tiszacsegei Kossuth tsz tagjai is így cselekedtek. Az utóbbi három napon teljes erővel hozzáláttak az őszi vetéshez, s éjjel, nappal dübörögtek a tsz földjén a tiszacsegei géppallos traktorai. A tsz túlteljesítette búzavetési tervét, a vetési tervben előirányzott 170 hold helyett 175 hold búzát vetett el. Ezzel a Kossuth teljesen befejezte az őszi kalászosok vetését.

Október 20-át irunk az őszi búzában már a földben volna helye, s a megyében mégis nagy elmaradás mutatkozik a búzavetési terv teljesítésében.

Eddig mindössze 45.3 százalékát vetette el a megye a kötelező búzavetésnek. *Egyes járásk, mint a derecskei, püspökkladányi, bereettyófalui szegymentesen elmaradtak a búzavetésben s ronnyak az amúgyis gyenge vetési eredményeket.*

Az őszi vetésben a mezőgazdasági munkák állása az október 15-i állapot szerint a következő:

Járások neve:	őszi búzavetés	rozsbuza
1. Polgári j.	56.2	90.4
2. Biharkeresztesi j.	33.9	110.6
3. Nagylétei j.	60.2	83.4
4. Debreceni j.	47.3	86.9
5. Debrecen város	42.2	90.5
6. B.-újfalui j.	38.9	92.0
7. P.-ladányi j.	39.4	—
8. Derecskei j.	37.3	72.9

BALASSA BÁLINT (1554 — 1594)

SZÜLETÉSÉNEK 400. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

„Ifjú szivekben élék s mindig tovább...”

Lyányok s ifjak szíve vendek.” Az elmúlt napokban ifjúságunk — dolgozó népünkkel együtt — a 400 esztendő Balassa Bálintra emlékezett. Az emlékezés hídján keresztül szembenézett a 400 éve született s 360 esztendeje hős halált halt katonaköltővel.

MI AZ ORVENDETES ebben az emlékezésben. Ünneplésben? Az emlékezés, a ünneplés formája. Természetesen tartjuk, szívvel-lellekkel végezzük, éppen úgy, mint szerelmeink születésnapjának ünneplését. Mivel köszöntöttük a 400 esztendő ünnepét? Dolgozó népünk állama új Balassa-kötet kiadásával, ifjúságunk legjobbjai — meggyűlölt — sztahanovistákkal, a mult értékeinek megbecsülése ez évforduló egyik legszebb tanulsága.

Népünk — s vele együtt ifjúságunk — új tulajdonsággal kezdett gazdagodni az elmúlt esztendő folyamán. A haláttan nemzetből, népéből lassanként hálás nemzett, nép lesz. Népünk a multban haláttan nemzethez tartott legjobbat. Elég csak egy-két tanú vallomását idéznünk.

Kölcsey Ferenc hányszor „gondolkodott a népről, mely Zrínyit, az irót, el tudta felelni, melynek kebelében az 56 évét szakadatlan munka közt éltőlött Kazinczy nyomorúsággal küzd és holt...”

Mennyire igaz — multunkra vonatkoztatva — Petőfi Sándor megállapítása: „Voltak egyesek közöttünk, Tiszta, hű, nagy szellemek, Akik mindent, amit tettek A hazáért telének. Hány volt köztük, kiket a hon, Maga

a hon veszte ell Es az ily haláttan nemzett Elett nem érdemel.”

„Fájdalmas igazság Ady Endre ítele: „Ki magyar rajon nagy sorra vágyik, Rokkanva ér el az éjszakai...”

E vadölök, igazmondók szavát hány elfeledt, megvetett ember, mennyi megrokkant élet húzza alá, erőlteti meg? Valóban haláttan nemzett, haláttan nép voltunk.

HOGYAN LESZÜNK MAÉSA, hálás néppé, nemzetté? Nem meggyűlölt, nem a megváltozás, nem könnyű az a fejlődni. Hosszú, türelmes, tudatos nevelő munka gyümölcse már az eddigi eredmény is. E nevelés a párt, a kormány, a társadalom, a nevelők feladata. A felszabadulás után sem történt mindjárt minden helyesen e nevelés érdekében. Ot esztendőnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a párt ezen a területen is hallassa szavát.

„A klasszikus örökség nevelés nincs és nem lehet.” Valójában 5 esztendő alatt a klasszikus nevelés megszűnt. A klasszikus nevelés megszűnt. A klasszikus nevelés megszűnt. A klasszikus nevelés megszűnt.

MIÉRT ORVENDETES ez a mostani 400 esztendőre terjedő emlékezés? Egy nép, egy nemzet, egy egyén szellemi gazdagságát, értékét le lehet mérni azzal is, hogy milyen szellemi nagy időben az emlékezete. A szellemekben szegény, műveletlen nép csak a jelenben él. A mult halott számára. Az emberiség legnagyobb szellemi nem világítanak neki. A

A zsákai géppallosos beváltotta ígérteit

Az utóbbi években a zsákai géppallosos mindig az utolsók között volt a megye géppallososai között. Most azonban másképpen megy a munka. A géppallosos vezetői szakítottak régi munkamódszerükkel, a kommunista példamutatására, valamint a munka jobb megszervezésére alapozták az őszi munkák eddigénél jóval gyorsabb befejezését. Oszlács István, a géppallosos igazgatója, Erdei Sándor főagronómus és Zászlós Pál főmérnök a párttagokkal beszélve vállalták, hogy az őszi szántásban, vetésben, istállótrágyázásban az eddigénél több segítséget adnak a hozzájuk tartozó tsz-eknek.

Szavukat valóra váltották a zsákai traktorosok. A furta Rákóczi tsz-nek 380 holdon, a Sallainak 500 holdon végezték el a vetészsántást. Hasonlóan segítettek a csökmői tsz-eket is. A Kossuthnak 700 hold vetészsántást, 545 hold mélyzsántást, a Haladásnak 403 hold vető-, és 420 hold mélyzsántást végeztek el. A legjobb munkát a zsákai traktorosok közül Katona Imre végezte, 1120 normálhold talajmunkával segítette a csökmői Kossuthot ebben az évben. A géppallosos jó traktorosai: R. Szabó Károly 476, Nagy Károly 465 normálhold talajmunkát végeztek el eddig.

A zsákai géppallososon dolgozik a megye legjobb traktorosa: F. Szabó János is, aki egyedül, váltótárs nélkül dolgozik géppével és 94 műszaknorma talajmunkát teljesített eddig. Ez megfelel 340 normálhold talajmunkának.

A zsákai traktorosok a furta tsz-eknél a vetések nagyobb részét elvégezték. A Rákóczinál a korábbi kalászosok vetését már régen befejezték, búzavetésből a Rákóczinál 250 holdon, a Sallainál pedig 260 holdon a géppallosos segítségével került földre a mag.

Szép eredményt mutat fel a zsákai géppallosos. Utolsó helyről a tizedik helyre került. De ha a munkát még jobban megszervezik, — hogy ne legyen a géppallososon olyan dolgozó, mint Kovács Mihály és Balogh Imre, akik mindössze csak 88, illetve 68 normálhold őszi munkát végeztek — akkor a géppallosos versenyében még jobb helyezést érhet el a zsákai géppallosos.

Megalakult Hajdú-Bihar megye választási elnöksége

A Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei bizottsága által előterjesztett megyei választási elnökség tagjait Hajdú-Bihar megye tanácsának végrehajtó bizottsága elfogadta. A Hajdú-Bihar megyei választási elnökség tagjai tegnap tettek esküt a megyei tanács előtt. A megyei tanács elnöke ismertette a választási elnökség előtt álló feladatokat: külön kiemelve, hogy legfőbb kötelességük a választás tisztaságát megőrizni. Ezután Kolozsvári Lajos, a megyei tanács

titkára olvasta fel az eskü szövegét, majd az ünnepélyes eskütel után összeült első ülésére a választási elnökség. Napirendi pontként az elnök, elnökhelyettes és a titkár megválasztása szerepelt. Elnökök: Gyökös Mihályt, a megyei pártbizottság adminisztratív osztályvezetőjét, alelnökké Szöllős Gábort, a megyei tanács pénzügyi osztályának h. vezetőjét, titkárrá Iványi Tibort, a megyei tanács igazgatási osztályvezetőjét választották.

Ülést tartott a Hazafias Népfront debreceni bizottsága

Hétfőn délután a Hazafias Népfront debreceni bizottsága megbeszélésre jött össze. Az ülést Bencsik István, a bizottság elnöke nyitotta meg. Balogh Endre, a bizottság alelnöke ismertette a tanácsválasztásokkal kapcsolatos feladatokat. Az ismertetés után vita következett, amelyben többen résztvettek, amelyben többen résztvettek, amelyben többen résztvettek.

MENNYIRE IDŐSERÜ minden tanítása: az élettel megvalósítása, az igazi hazaszeretet példája, edes anyanyelvünk szeretete. Nem érezzük tanításában a 400 év távolságát, tanításában korunk írja, a ma nevelője.

360 esztendeje halott, bizonygatják életrajzról. E valót azonban megcáfolja a valóban is erősebb valóság. Az igazi költő munkájával mindig legyőzi a halált. Igazi író csak haláttal, művelletlen nép között hal meg. Balassa ma él. El ifjúságunk legjobb jainak a szívében, agyában, emlékezetében. Ifjú szivekben élni — kaplat-e ennél nagyobb kárpótlást, ajándékot a sokat üdözött, csalódott, büdös költő.

NÉPUNK EMLÉKEZETE egyre szelenedik, s ezzel együtt ifjúságunk is. E mostani emlékezés, ünneplés 4 esztendőre feszítette már ki. Vigyazunk, nem azt jelenti ma még ez, hogy e 400 év folyamán már mindenre emlékszünk, minden él. Vannak még halottak, vannak még elfeledett tanítómesterek, Madách, Tompa s nem egy népi író sírjához még ma is gyom veri fel az utat... Vannak még ma is felarú, megcsontolt íróink, pedig az így feltámasztott írók nincsen emberformáló ereje.

A tegnap még haláttan ifjúságunk mai ünnepe örömdetés, jelképes jelentőségű. Ifjúságunk sok-sok bötfordozás után kezd megvalósítani igazi feladatát: a mult tanulságainak felhasználásával készülni a Holnap néhez és szép munkájára. Mintha Jenőy Kálmán álma most kezdene valósággá lenni... „Eppur si muove...”

A hazátlon koldusok, a költők, a művészek, a tudósok, a szellemi előharcosainak jeltzava megy teljesedésbe. És azokról, az előharcosokról nem emlékeznek-e meg a boldogabb kor? Oh igen! A boldog nép hálátos. A művelt nép ismeri a kegyeletet.”

A ma és holnap ifjúságának kitüntetett feladata: Jenőy Kálmánok álmai valósággá, érzékelhetővé tenni. Kaplat-e ennél szebb feladatot a magyar ifjúság?
Dr Nagy János.

Ismered-e városodat, megyédet?

A megyei és városi tanács felszabadulási rejtvénypályázatának utolsó 25 kérdését találják alább olvasóink.

Az első és második kérdéscsoportra nagy számban érkeztek válaszok. A rejtvénypályázat célja: a könyvtárakban, a múzeumban, a levéltárban igen sokan gyűjtötték össze a nehezebb kérdésekre adandó válaszok anyagát, a pályázati kérdések felkeltették az érdeklődést városunk és megyénk történelmi múltja, munkásmozgalmi eseményei, néprajzi és kulturális emlékei iránt.

A rejtvénypályázat 100 kérdésére helyes választ adók méltán érdemlik meg a kitűzött díjakat: a kerékpárt, rádiókat, fényképezőgépet, háztartási cikkeket és a könyveket.

Az egy hete között harmadik kérdéscsoportra a válaszok beküldési határideje október 23-án. Utolsó kérdéscsoportunkra a válaszokat október 30-ig kell beküldeni a Néplap szerkesztőségébe, Tóthfalussy tér. A borítékra feltűnő módon rá kell írni: Rejtvénypályázat.

Az utolsó kérdéscsoport:

1. Mikor és hol volt a legsős aratósztrájk megyénkben?
2. Mióta van Debrecenben telefon?
3. Honnan kapta nevét a debreceni Arany Bika Szálló?
4. Milyen történelmi esemény fűződik Artánd községhez?
5. Hol volt Debrecenben a „Pap tava”?
6. Mi volt a „Mondolat”?
7. Miről nevezetes Hajdúnánás határában a „Teshalom”?
8. Mi a „fordított kása”?
9. Mikor jelent meg Debrecenben Tancsics Mihály „Munkások Újságja”?
10. Kinek a kezdeményezésére hozták haza Rákóczi Ferenc hamvait?
11. Kossuth Lajos, mint megválasztott kormányzó, mikor tette le az esküt a debreceni Nagytemplomban?

12. Kinek a gúnyneve volt a „döngönbőgő”?
13. Hová írta be Széchenyi ezt a szállóigét: „Magyarország rosszul volt, meglehetősen van, jobban lesz”?
14. Mikor volt a kefényári munkások első nagy sztrájkja?
15. Kiknek az emléket őrzik a debreceni szovjet hősi emlékművek?
16. Hány szovjet hősi halott nyugszik a debreceni Köztemetőben?
17. Kik alapították 1865-ben Ujléta községet?
18. Mit neveznek „csobolyó”-nak?
19. Ki írta a „Táltos fiú” című regényt?
20. Hol volt a „Bunda” Adv Endre kedvenc debreceni szórakozóhelye?
21. Hol, melyik házban született Csokonai?
22. Miről nevezetes a Petőfi tér 3. számú ház?
23. Ki alkotta a Déri Múzeum előtti négy bronzszobrot?
24. Ki a Csokonai-szobor alkotója?
25. Mikor volt és milyen eredményt hozott Debrecenben a Bocskai-Boltona labdarúgó mérkőzés?

Ismered-e városodat, megyédet?
Rejtvénypályázat
4. hét

A Déri Múzeum új képkiallítása

A felszabadulási ünnepségek alkalmából október 24-én délután 11 órakor nyílik meg a Déri Múzeum II. emeletén, újjárendezett állandó képzőművészeti kiállítás. A kiállítást a helyi művészek anyagával kiegészítve az Országos Szépművészeti Múzeum legjobb képeiből állították össze.

Az első teremben felállításra kerül a nyírbátori református templom 1511-ben készült főgyűjteményi padlórajza, továbbá ennek az évszázadnak kiváló debreceni és erdélyi ötvösművészeti alkotásai. A második terem a Rákóczi-kor két híres festőjének, Kupeczky Jánosnak és Mányoki Ádámnak festményeit, a korszak ötvösművészeti és kerámiai alkotásait mutatja be. A harmadik teremben a XIX. század első felének legjobb magyar festői mellett a korabeli bútorművészet, üvegcsis-

szolás és porcelángyártás legszebb darabjai is láthatók.

A képtári kiállítás a magyar festőművészet legfőbb irányait egészen napjainkig a legjobb magyar festőművészek alkotásaival mutatja be. Külön nagy jelentőségű az Ecce homo terem újjárendezett formája, amelyben Munkácsy Mihály nagyméretű életképei közül a Falu hőse, Az újoncozás, A baba látogatóban című eddigi csak Budapestben kiállított képek kerülnek bemutatásra. Nagy hiányt pótol a kupolacsarnok újjárendezése is, amelyben az utolsó évtizedek legjobb szobrászművészeti alkotásai mellett a múlt század két nagy mestere, Ferenczy István és Izso Miklós alkotásaiban is gyönyörködhet a látogató. A kiállítást Redő Ferenc, az Országos Szépművészeti Múzeum igazgatója nyitja meg.

Gőzgép Debrecen utcáin, három nappal a felszabadulás után

Talán legtöbb kár érte a háború alatt a Debreceni Villamos Vasutat. Az 1944 július 2-i bombázások pusztított el teljesen a Salétrom utcai kocsiszín, s vele a kocsik nagy része. A kocsiszínt ezután a Nagyerdőre helyezték át, de később itt is bomba tetőtálat pusztított. A sinek és vezetőek szintén megrongálódtak. Csak azok a kocsik maradtak meg, amelyek elszórtan, itt-ott álltak a városban.

A város felszabadulása után három nappal, október 22-én mégis „villamos szaladgált Debrecenben”. Igaz, hogy ez a „villamos” egy kis gőzgépből és egy pótkocsiból állt, a Nagyerdő és a jelenlegi Állami Kórház között közlekedett. Itt maradt csak éppen a sín. A vasút dolgozói egymás után mentek munkára. A műszaki dolgozók a kocsik, a pályafenntartás és a forgalom dolgozói a pálya rendezéséhez kezdtek hozzá. Áldozatos munkájuknak csak 1945 márciusában látták eredményét. Akkor váltotta fel a füstös masinát a villamos. Igaz, akkor még nem 4 perces időközökben közlekedtek a kocsik, többször át kellett szállni egy-egy vonalon. Debrecen népe mégis örült a villamosnak, mert a megújuló élet jelét látta ebben is.

Mozik műsora

VIG: háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Fel a fejfel. — BÉK: délelőtt fél 10, fél 12, fél 2 órakor: Két úr szolgálja, délután háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Két úr szolgálja — METEOR: háromnegyed 3, 5, negyed 8 órakor: Két úr szolgálja. HIRADÓ: háromnegyed 4, 6, 8 órakor: Maclovia. — KOSSUTH: 5 és fél 8 órakor: Ezred lánya. — KLINIKA: csütörtökön fél 5 és 7 órakor: A kis kar-mester. Népnévelő I. Rákóczi-telep: Pórlujárt kérés. — Népnévelő II. Wolaffka-telep: Távol Moszkvától. — Népnévelő III. Nyulás: Tűz és fergeteg. — Népnévelő IV. Erőmű: Pórlujárt kérés. — Népnévelő V. All. Kórház: Apa lett a fiam.

Színházi műsor

Ma, csütörtökön és pénteken 7-kor Holnapra kiderül, U. szelvény. Szombaton 3-kor Holnapra kiderül új szelvény. Szombaton 8-kor Luxemburg grófia, R. szelvény. Vasárnap 3-kor és 7-kor Holnapra kiderül, U. szelvény. Kedden és szerdán 7-kor Luxemburg grófia, R. szelvény.

NÉPLAP

A Magyar Dolgozók Pártja Haidú-Biharmegyei Pártbizottságának lapja Szerkesztő: a szerkesztőbizottság Felelős kiadó: BARCZI GYULA Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalussy-tér 10. Telefon: 19-40, 19-41, 19-42. Szabadság Lapnyomda Vállalat

Párt hírek

MEGYEI PARTBIZOTTSÁG KOZLEMENYEI

A megyei pártbizottság október 20-án este a következő helyeken tartó pártnapokat: Berettyóújfalun: Gaál István, Csökmő: Juhász Gyula.

HIREK

1954
Oktober
20
SZERDA

100 évvel ezelőtt, 1854-ben született Jean Arthur Rimbaud francia költő. 70 évvel ezelőtt, 1884-ben halt meg id. Bokay János orvosnár. 105 évvel ezelőtt, 1849-ben halt vértanuhalált Woro-niecky Micisláv, a Lengyel Légő vezére.

VARHATÓ IDŐJÁRAS. Felhőátvonulások, több helyen, elsősorban északnyugaton esővel, zivatarral. — Méréselt, később megélénkült nyugati, északnyugati szél. A meleg főleg a Dunántúlon, kissé mérséklődik. Várható legalacsonyabb hőmérséklet szerdán nyugaton 16—18, délen és keleten 20—23 fok között. A fűtés alapjául szolgáló várható közepőhőmérséklet tíz fok felett.

MEGNYILT BERETTYÓÚJFALUBAN a földművesvezetkezett bűtorszaküzlete, ahol bútorok nagy választékban állnak a vásárlók rendelkezésére.

MA ÜLÉST TART az Orvostudományi Egyetem Tanácsa. Az ülésen résztvesz dr. Zsoldos Sándor egészségügyi miniszter.

BALASSA BALINT, a magyar líra első nagy klasszikusa születésének 400. évfordulója alkalmából kedden délután leplezték le a Balassa Balint emléktábláját a budapesti Személy-nök utca — e naptól kezdve Balassa Balint utca — 1—5. számú házon.

A YORKSHIREI DONCASTE közelében lévő egyik bányában 2500 bányász munkás hétfőn sztrájkba lépett — jelenti a Reuter.

Újajta röntgenkészülék

A szovjet orvostudomány nemcsak a betegségek ellen harcol, hanem ezen túlmenően mindent elkövet, hogy megakadályozza a betegségek kifejlődésének lehetőségét. Nagy segítséget nyújtanak ehhez a röntgenvizsgálókat s főként a fluorográfia. A szovjet tudósok különleges röntgenkészüléket, úgynevezett kisfilmes fluorográf szerkesztettek amellyel közönséges filmre is könnyen és gyorsan készíthetnek röntgenfelvételeket. Az orvos a fluorográfárral készített felvételekről azonnal megállapíthatja, hogy a megvizsgált egyénél vannak-e kóros elváltozások. A kisfilmes fluorográf segítségével minimális idő alatt és kevés költséggel lehet tömeges vizsgálatokat végezni, emellett a betegséget kezdeti, tünet nélküli fázisában is ki lehet mutatni. A fluorográfia a légzőszervi, szív- és vesebetegségeket, a csont- és izomrendszer, valamint az emésztőcsalakra vizsgálatainak egyaránt sikerrel alkalmazható.

A szovjet ipar már megkezdte a kisfilmes fluorográfok tömeges gyártását.

EGYSZOBAS, fűtőkamrás hárszsz azonnal beköltözhető és szabadon eladó, Nyil u. 22.

ASZTAL, cseresznyefa vitrin, modern virágállvány, egyéb bútor eladó, Mikó, Vörös Hadsereg útja 9. sz.

ELADÓ mangalicával keresztezett hízónak való ár-tány süldő, Szapannos u. 25/b.

SZAVAY Gyula u. 39. alól elveszett 2 jorkshirei malac. Aki tud róla értesítsen, Kiss Ferenc.

ELADÓ vagy elcserelehető belvárosi összkomfortos családi házért, Vágóhid-mögött Borzán, Gáspár u. 2. Beköltözhető ház, 3 hold föld gyümölcsösökkel, Erdőkőldni Hunyadi u. 13. háttal az udvarban Kabaiék.

EGY új állapotban lévő akasztós keményfa szekrény eladó, Poroszlav út 72. sz.

BEKÖLTÖZHETŐ ház eladó, Tömös u. 8. Vágóhid-nál.

BOROSHORDÓ kölcson kapható és eladó. Ugyan-ott egy 600 literes táposkád, Bősözörményi út 67.

125 kbcm lemezvillás Csepel motorkekpár eladó, Bethlen u. 53.

CZETKA 150-es motorkekpár eladó Apafi u. 22.

Köszöntjük a városunkba érkező magyar válogatott labdarúgókat

Nagy napja van ma Debrecennek. Városunkba érkeznek az oly sok dícsőséget, nemzetközi hírnevet szerzett magyar válogatott labdarúgók. Ebből az alkalomból köszöntjük őket Hajdú-Bihar megye és Debrecen város dolgozóinak nevében. Kerjük a magyar válogatott labdarúgókat, hogy ma délután a Nagyerdő fái alatt, a stadion zöld gyepén mutassák be a labdarúgás művészetét, annak szépségéből nyújtsanak izelítőt. Szeretnénk meg még jobban a nézőtérn megjelenni dolgozó sokaság tőmegevel a legnépszerűbb magyar sportágot, a labdarúgást. Legyen ez a mai mérkőzés sikeres előkészület a baráti Csehszlovákia elleni siker elérésére.

A magyar válogatottak és kísérőik

644 INDULÓ A „FELSZADULASI VÁLTÓBAN”

A VTSB Debrecen város felszabadulásának tízeves évfordulóján három útvonalon megrendezte a hagyományos „Felszabadulási váltófutást”. Az utolsó lányok és fiúk tízes csapatát a Kossuth utcai emlékműtől, a nők tízes csapatát a Nagyállomás előtti szovjet emlékműtől, a férfiak tízenyolc főtől álló váltói a Nagy Sándor emlékműtől indultak és mindhárom váltó célja az Arany Bika előtti szovjet hősi emlékmű volt. A váltófutásban 51 csapat, 644 versenyzője futotta végig a távot. A férfiak váltóversenyében a Göcs Vasas utolsó futója Gidai a cél előtt bukkott. A „Felszabadulási váltófutás” eredményei. Férfiak: 1. Mezőgazdasági Akadémia Haladás SK, 2. Fazekas Mihály gimnázium, 3. Református gimnázium „A”, 4. Gépipari technikum, 5. D. Haladás. Nők: 1. Csokonai gimnázium, 2. Fáklya SK, 3. Kossuth gimnázium. Utörő fiúk: 1. Pacsirta utcai ált. isk., 2. Szabadság-telepi ált. isk., 3. Magyar-Szovjet Barátgát uti ált. isk. Utörő lányok: 1. Kossuth utcai ált. isk., 2. Leány utcai ált. isk., 3. Csapokerti ált. isk.

ROVID SPORTRÉK

D. Vörös Meteor — D. Állomás Lokomotív megyei labdarúgó bajnoki mérkőzést rendeznek csütörtökön du. 3-3-ór az Epifek pályán. Ugyanezen a napon Püspökudányban kerül sor a Püspökudányi Lokomotív — D. Haladás bajnoki találkozóra. — Ifjúsági ökölvívó versenyt rendeztek Nyir-egyháza, ahol a D. Dózsa versenyzői közül Kulcsár, Dobai, Bóor, Abai és Bézi, a D. Lokomotív versenyzői közül Bánki selymcsoportjában első helyezést ért el. — Bp. Lokomotív — D. Lokomotív 10:10. Országos Béke Kupa ökölvívó csapatbajnokság. A debreceniek győzelmeit Gergely, Riskó II., Czamba, Márton és Kálmánczi szerezték. — Kilenc sportágban 35 hallgató részvételével segédoktatói tanfolyam kezdődött Debrecenben. A középszintű leányok kézilabda bajnokságát vasárnap délelőtt 9 órakor bonyolítják le a Postás pályán. Asztalitenisz megyei bajnoki eredmények: D. Lokomotív — D. Postás 11:5. D. 11:6. D. Vép. Lokomotív — D. Kimitz 11:9. Gördőúcsapágygyári Vasas — D. Postás 11:6. Mipd a négy férfi mérkőzés. — Kézilabda megyei rangadót játszik a D. Haladás férfi csapata a D. Dózsa-val szombat délután 3-ór a Vörös Meteor pályán. — Hajdú-Bihar, Borsod és Szabolcs-Szatmár ifjúsági selymcsoportjában vasárnap Debrecenben mérték össze erejüket. A Hajdú-Bihar megyeiek eredményei: Könyvsúly: 1. Gyarmati (D. Honvéd) 210 kg. Kisváltó: 2. Tóth (H) 182.5. Váltó: 1. Székely (H) 212.5. Kisközép: 2. Torjai (H) 210. Közép: 1. Molnár (H) 232.5 kg.

JOL SIKERULT A VTSB USZOVERSENY

Debrecen város felszabadulásának 10. évfordulójának tiszteletére a VTSB únnepi uszoversenyt rendezett. A versenyen nyíregyházi úszók is résztvettek s mintegy 200 versenyző küzdött a győzelemért. A verseny győztesei. Férfiak, 100 m gyors: Szűcs (D. Dózsa) 1:08.9 — 200 méteres gyors: Bánhid (D) 2:32. — 100 m hát: Krausz I. (D) 1:13.9. — 200 m mell: Krausz II. (D) 2:57.2. — 200 m pillangó: Bánhid (D) 3:03.2. — 4x66 2/3 m váltó mellúszás: Dózsa I. 3:47.7. — Nők, 100 m gyors: Szabó (D. Honvéd) 1:24.4. — 100 m pillangó: Rédl (D) 1:33.2. — 100 m hát: Szabó E. (H) 1:30. — 200 m mell: Szabó (D. Haladás) 3:20. — 66 2/3 úttörő fiú gyors: Godény (D. Honvéd) 50.6. — 66 2/3 úttörő fiú hát: Szabó (D) 56.2. — 66 2/3 úttörő leány mell: György (D) 1:13.3.

HAROM MEGYE HAROMTUSA CSAPATANAK VERSENYEBEN HAJDÚ-BIHAR GYŐZÖTT

Szombat — vasárnap Debrecenben bonyolították le Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár és Borsod megyék háromtusa csapatának küzdelmeit. A pisztolylövés, úszás és terepfutásban leajlott küzdelem után Hajdú-Bihar csapata (Pamper, Bánhid, Székelyhid) győzött 41 ponttal. Második Borsod 46, harmadik Szabolcs-Szatmár 62 ponttal. Egyénileg: 1. Pamper (Hajdú-Bihar) 6. 2. Kecskeméti (Borsod) 14 pont.

A D. HALADÁS ROPLABDA CSAPATA LEGYÖZTE A D. DÓZSÁT

Debrecen város felszabadulásának 10. évfordulójának tiszteletére roplabda tornát rendeztek Debrecenben. A torna érdekessége, hogy a D. Haladás megyei bajnok csapata legyőzte az országos bajnokságban szereplő D. Dózsa-t. Eredmények: D. Dózsa — Bp. Lokomotív 3:1. D. Haladás — Bp. Lokomotív 3:2. D. Haladás — D. Dózsa 3:2. A torna végeredménye: 1. D. Haladás, 2. D. Dózsa, 3. Bp. Lokomotív.

A NÉPSTADION IGAZGATOSÁGA KOZLI

hogy október 24-én a Népstadionban lebonyolításra kerülő Magyarország — Csehszlovákia nemzetek közötti válogatott labdarúgó mérkőzés jegyeinek szétosztását október 20-tól kezdi meg a Népstadion jegyirodája. A TOTO kirendeltségei és a turistaházak kezelő vállalata nem árultanak jegyeket. Az územek és hivatalok dolgozói igényeseikkel sportköreit-hez fordulhatnak.

A válogatott labdarúgó mérkőzésre minden igazolvány és pályabéletpé érvénytelen.

EGY jókarban lévő küt-szivattyú eladó, István út 8. sz.

ELADÓ ruhaszekrény, állótükör, éjjeliszekrény, Sallai Imre u. 16.

MEHCALADOK Nagy-boconádi kaptárakban eladók. Erdőkőldni Szoboszló út 13. vagy Bősözörményi út 27.

MÜLÉP, Kisboconádi kaptárak eladók, Domokos Lajos u. 15. Herczeg.

KEMECSEI József Kádár-dülő 79. sz. alatti lakos 1 darab sertésről szóló jár-talvelevé elveszett, meg-semmisítem, Romhányi.

JOZSAN 1 kh föld eladó, Tóth malom közelében, Erdőkőldni Hajdúszoboszló, Ducos u. 78.

ELADÓ 400 literes kád, 3 darab afrik matrac, üst-ház üsttel, csipke ágylertő, függönytartó, Sárkány u. 2. Vargakert.

EGY rövid Bösendorfer féle zongora eladó, Peterfia u. 27.

PÖSZMÉTE oltvány eladó Lázár u. 32.

CINÁLATOTT női téli-kabát eladó, Keresek natúr-fényezett háromajtos búkk-fa szekrényt, Bujdosó u. 4/a. Homokkert.

HÁZTARTÁSI alkalmazott felvételték kis családnak, Apafi u. 2.

N

XI. ÉVFOLYAM

Az

Hajdú-Biharban jótéreményes költözés történt. Elő, e tési verseny gyűjtés sor-zunk azzal jellemezte a megye az őszi be feladatunk karitással jon a begy nem történ a végéhez teljesítése burgonyát a beadásna tetlek ele megelégedv latí termék mével sem. fíből 35, 1 százalékos

Mi a leg az őszi beg jük a terve a felvilágos visszacsellit hető, hogy zottak nem ket. Nem hogy a ten napra, a b után 3 na folyt. me munka a fa ták, hogy a állam iram beadás és szabadpiaci

A falu k tagok, a b nem magya zó paraszt által adott nyeknek, s bi emelke gyűjtés ide vase. Nem a gabona nél nem a sok beadá tése is dő zó népnek van szüksé ra, tejr, e

A őszi befejeződik mes jó kö ország e azonban n más betag ges, hogy ben teljes

A begy párt-és világoztó hogy győ ősi begyü

A begyü sunk egyz alkalmaz a hátralé begyütésü gul dolgo községebe például a írták a s kosokat. len súly tá átadta nak. A cseppet s törvényes eljárjanak szemben mon is.

Súlyos kalmazat, nem